

REGERINGEN

Regeringsbeslut

I:1

2015-10-08

S2015/06474/SF (delvis)

Socialdepartementet

Pensionsmyndigheten

Box 3190

100 64 Stockholm

Uppdrag att analysera pensionsrätt för barnår respektive studier ur ett jämställdhetsperspektiv

---

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Pensionsmyndigheten att analysera utfallet av reglerna för pensionsrätt för barnår respektive pensionsrätt för studier ur ett jämställdhetsperspektiv.

I uppdraget ingår att analysera vilka som tillgodogör sig pensionsrätt för barnår respektive för studier, hur dessa pensionsrätter bidrar till att minska pensionsgapet mellan könen och i vilken utsträckning de kompenserar för inkomstbortfallen. Analysen ska också innehålla en skattning av vilken betydelse pensionsrätterna har för dels människors val av studier respektive val att skaffa barn, dels val om att reducera sin arbetstid och dels val av vem i familjen som minskar sin arbetstid. Vidare ska en värdering av träffsäkerheten göras utifrån ett jämställdhetsperspektiv och ett samhällsekonomiskt perspektiv, dvs. om fördelningen av resurser till fördelningsinslagen är optimal eller om de bör fördelas annorlunda. Om analysen visar att det kan finnas skäl till förändringar så ska sådana förslag lämnas. Flera alternativa förslag får lämnas. För varje förslag ska konsekvenser för individer, statens budget samt för jämställdheten på kort och lång sikt redovisas.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 1 december 2015. Redovisning ska hänvisa till det diarie-nummer som detta beslut har.

Ärendet

Inom ramen för Pensionsgruppens mandat pågår sedan några år en översyn av flera delar av ålderspensionssystemet. Pensionsgruppen bestämde i juni att inom den översynen starta ett nytt delprojekt – Jämställda pensioner. Det bakomliggande skälet är att skillnaderna i pension mellan kvinnor och män alltjämt är stora. Det allmänna

pensionssystemet är i sig könsneutralt och skillnaderna har därför sin orsak i faktorer utanför pensionssystemet. Även om orsaken ligger utanför det allmänna pensionssystemet så är det ett faktum att skillnaderna i pensionsinkomst mellan kvinnor och män skiljer sig påtagligt. Eftersom de bakomliggande orsakerna kvarstår och endast förändras långsamt så kommer pensionskillnaderna att bestå under lång tid framöver.

Projektet syftar till att utreda och beskriva olika delområden och vilken effekt de har på pensionerna för kvinnor och män. Med utgångspunkt i en sådan analys ska också utredas vilka åtgärder som skulle kunna vidtas för att få till stånd mer jämställda pensioner samt vilka effekter som då uppkommer på kort och på lång sikt. Syftet är att identifiera problem och åtgärder men utan att förändra pensionssystemets grundläggande egenskaper.

Sju delområden har identifierats som bör analyseras. Ett av dessa gäller reglerna för pensionsrätt för barnår och pensionsrätt studier. Grundprincipen i fråga om pensionsrätt är att det är arbetsinkomsterna som genererar en pensionsavgift och en pensionsrätt. I ett livsinkomstbaserat system finns det dock skäl att kompensera för viss frånvaro, så kallade fördelningsinslag. Två sådana inslag är pensionsrätt för studier där det ges pensionsrätt motsvarande 138 procent av studiebidraget och pensionsrätt för barnår som ges till en förälder som har barn som är under fyra år.¹ Båda finansieras av skattemedel. Avsteg från livsinkomstprincipen är befogade men det är då av vikt att de närmare 10 miljarder kronor som årligen avsätts för pensionsrätterna för studier (2,4 miljarder kronor) och barnår (7 miljarder kronor) används på bästa sätt. Av det skälet finns skäl att granska hur dessa pensionsrätter utnyttjas, hur de påverkar pensionsutfallet för kvinnor och män och om det finns skäl att förändra reglerna i syfte att uppnå mer jämställda pensioner.

Pensionsrätt för barnår syftar till att göra det möjligt att avstå förvärvsarbete eller minska arbetstiden under de första barnåren utan att det mer än marginellt ska påverka den framtida pensionen. Barnårsrätten är

---

¹ De två övriga fördelningsinslagen som denna analys inte omfattar är pensionsrätt för plikttjänst, som nu har en mycket liten betydelse, samt pensionsrätt för sjuk- och aktivitetsersättning där det ges pensionsrätt för antagandeinkomsten och där det alltså finns en tydlig koppling till en tidigare arbetsinkomst.

dock inte kopplad till faktisk frånvaro varför det t.o.m. kan bli så att pensionen blir större till följd av att man har barn.

Pensionsrätt för studier fanns inte med i den ursprungliga pensionsöverenskommelsen. Detta eftersom studier normalt är ett redskap för att nå en högre inkomst och man på så sätt får kompensation i form av en högre pension till följd av den högre inkomsten. Efter remissbehandling infördes dock senare pensionsrätt för studier i syfte att studier generellt sett inte skulle missgynnas i det nya pensionssystemet.

På regeringens vägnar

Åsa Regnér

Stefan Oscarson

Kopia till:

Socialförsäkringsutskottet
Pensionsgruppen (S2007:F)
SB/SAM
Finansdepartementet/BA

Socialdepartementet

Pensionsmyndigheten
Box 3190
100 64 Stockholm

Rättelse av regeringsbeslut den 8 oktober 2015 avseende uppdrag att analysera pensionsrätt för barnår respektive studier ur ett jämställdhetsperspektiv

---

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att regeringsbeslutet den 8 oktober 2015 ska ändras på så sätt att diarienumret ska vara S2015/06472/SF.

Ärendet

Regeringen beslutade den 8 oktober 2015 om att till Pensionsmyndigheten lämna uppdrag att analysera pensionsrätt för barnår respektive studier ur ett jämställdhetsperspektiv. I beslutet angavs till följd av förbiseende ett felaktigt diarienummer. Beslutet ska därför rättas.

På regeringens vägnar

Annika Strandhäll

Stefan Oscarson

Kopia till

Finansdepartementet/BA
Pensionsgruppen (S2007:F)
Socialförsäkringsutskottet